

De smartphone

Het nieuwe gereedschap van de arts

Steeds meer artsen gebruiken smartphones, tablets en medische apps om de zorg te verbeteren. Door te profiteren van de mogelijkheden die mobiel biedt, kunnen artsen hun patiënten begeleiden op de digitale snelweg en betere zorg geven. Richard Faas

De informatie- en communicatietechnologie (ICT) biedt veel mogelijkheden om de gezondheid en de gezondheidszorg te ondersteunen. De zorgsector heeft op dit gebied de komende jaren een inhaalslag te maken. Niet in de laatste plaats omdat de zorg door allerlei ontwikkelingen onder druk is komen te staan. Om het tij te keren moet innovatie in de zorg een impuls krijgen volgens minister Schippers. Door de hoge penetratiegraad van mobiele apparaten onder zowel artsen als patiënten is m-health hiervoor de grote aanjager.

Een keurmerk moet de betrouwbaarheid van apps garanderen

M-health is de inzet van mobiele telecommunicatie via smartphones, tablets en apps ter ondersteuning van de gezondheidszorg. Met de inzet van nieuwe mobiele communicatietechnologieën neemt de mate waarin patiënten zelf beslissingen kunnen nemen toe en kan de arts beter de behandeling bepalen.

Zorg op maat

Patiënten hebben niet allemaal dezelfde behoefte aan zorg. Sommigen zijn zeer zelfstandig en mondig en heb-

ben de capaciteit om zelf hun gezondheid te monitoren. Andere patiënten hebben hierbij ondersteuning nodig van een zorgverlener. En dan zijn er de patiënten bij wie de zorgverlener de monitoring van de gezondheid volledig overneemt. Interessant genoeg is het in alle situaties mogelijk om een vorm van m-health in te zetten. Bij het maken van deze inschatting ligt een belangrijke taak van de behandelend arts.

Het gebruik van smartphones en tablets onder artsen ligt enorm hoog. Op de werkvloer worden ze gebruikt voor contact met collega's of patiënten en het opzoeken van informatie, maar ook als ondersteuning bij het bepalen van de juiste behandeling. Er is wel een duidelijke scheiding tussen de voorlopers, *mobile doctors* (zie kader), en meer behoudende artsen. Onder *mobile doctors* schrijft al 35 procent apps voor, terwijl nog maar 16 procent van de overige artsen dit doet. Als belangrijkste redenen om apps te gebruiken, noemen de *mobile doctors* informatievoorziening, efficiëntie, ondersteuning bij de behandeling en patiëntgerichtheid.

Onbekend maakt onbemind

Inmiddels zijn er duizenden apps die gezondheidsinformatie bieden, die helpen de gezondheid van patiënten te monitoren of zelfs een diagnose stellen. Veel artsen zijn bekend met deze 'gezondheids-apps' en geïnteresseerd in de mogelijkheden ervan. Bij anderen is er nog sprake van onduidelijkheid en onbekendheid met de mogelijkheden. Volgens het landelijke expertisecentrum dat ontwikkeling van ICT in de zorg faciliteert (Nictiz) voldoen sommige apps niet aan de Europese eisen. Het gaat bijvoorbeeld

Mobile doctors

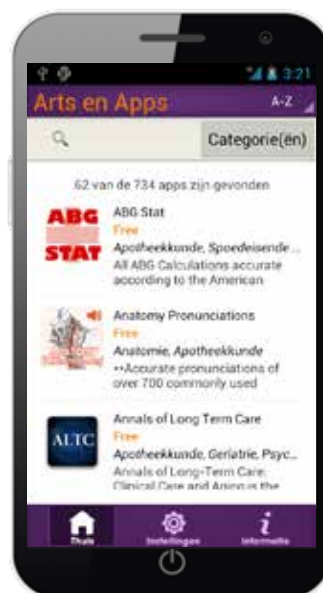
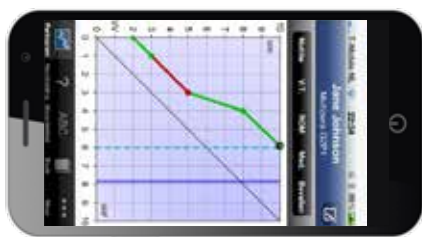
Mobile doctors, een initiatief van VvAA, zijn pioniers die geloven in de potentie van m-health. Inmiddels hebben ruim 250 *mobile doctors* zich aangemeld. In maart hebben zij elkaar ontmoet tijdens het MobileDoctorsLive! event en hebben zij nagedacht over de nieuwe medische 'killer-app'. Op LinkedIn verzamelen zij zich in de 'Group: mobile doctors' en delen zij trends, ideeën en interessante initiatieven op het gebied van digitalisering. Iedereen die geïnteresseerd is in mobiel en een aanjager is van de mobiele revolutie in de zorg kan zich aanmelden.

om apps die een diagnose stellen en daarmee een medisch hulpmiddel zijn. Deze apps behoren een CE-markering te hebben. Op dit moment is er slechts een handvol medische apps met een CE-markering. De bekendste zijn de IP-Plaslijst en 'Moet ik naar de dokter'. Overigens beide winnaar van de Health app award van Artsennet. Veel gebruikers, ontwikkelaars en uitgevers van medische apps zijn niet op de hoogte van de richtlijnen. Hierdoor kan de patiëntveiligheid in gevaar komen. Niet voor niets heeft de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) aangekondigd het toezicht op deze apps vanaf 2014 strenger te handhaven. Centraal daarbij staat de vraag of de patiënt

kan vertrouwen op veilige zorg met de inzet van veilige middelen.

Een app op recept

Een meerderheid van de zorgprofessionals wijst zichzelf aan als hoofdverantwoordelijke voor een succesvolle implementatie van nieuwe (mobiele) technologieën zoals apps. Uit onderzoek van de KNMG blijkt echter wel een grote behoefte aan een keurmerk. Een keurmerk moet de betrouwbaarheid van apps garanderen, zodat ze kunnen worden ingezet als verlengstuk van de arts, en kunnen worden voorgeschreven aan de patiënt. VvAA en KNMG

Downloaden

Arts en Apps is te downloaden voor Android en iOS en zoekt continu in de App Stores naar relevante medische apps. Kijk voor de downloadinstructie en voorwaarden op www.vvaa.nl/arts-en-apps.

zijn daarom een onderzoek gestart naar een keurmerk. Belangrijke onderdelen waarop het keurmerk moet gaan toetsen zijn klinische relevantie, technische functionaliteit, privacy, beveiliging, gebruiksvriendelijkheid en of de app in overeenstemming is met de wet. Wanneer het keurmerk klaar is, is nog niet bekend. Normaal gesproken wordt een keurmerk opgericht in een volwassen markt. In dit geval staan we aan het begin van een ontwikkeling en heeft het keurmerk het doel om adoptie te stimuleren. De grootste uitdaging voor Vvaa en KNMG is om een gezond (financieel) model te vinden om een keurmerkorganisatie in te richten.

In het artikel *There's a medical app for that* (BMJ Careers, 2012) nemen Benjamin Jelle Visser en Jonathan Bouman

Arts en apps

In totaal zijn er circa 30.000 apps te vinden in de medische categorieën van de appstores. Dat aantal maakt het voor een arts lastig om de juiste apps te vinden. Daarom heeft Vvaa een database ontwikkeld, Arts en Apps, die orde aanbrengt in het woud van apps. Arts en Apps filtert apps en categoriseert ze op medisch specialisme. De database bevat voor Android ruim 3000 apps en voor iOS ruim 8000. Op korte termijn worden hier, in samenwerking met de KNMG, beoordelingen van artsen aan toegevoegd waardoor het mogelijk is om na te lezen welke ervaringen collega's met de app hebben.

Successen

M-health behelst meer dan apps alleen. Ook met relatief simpele (mobiele) diensten zoals sms worden op dit moment successen geboekt in de zorgsector. Het Medisch Centrum Haaglanden herinnert patiënten per sms-bericht aan hun afspraak bij de polikliniek. Door deze service heeft het centrum in twee jaar tijd aanzienlijke besparingen gerealiseerd. Belangrijker nog, het herinnerings-sms'je levert een positieve bijdrage aan het gemak en de beleving van de patiënt. Het Westfriesgasthuis gebruikt dit middel om zijn patiënten nuchter te houden voor een operatie. Het resultaat is dat minder operaties uitgesteld hoeven te worden.

M-health neemt serieuze vormen aan en straks zullen alle artsen *mobile doctors* zijn. De voorlopers experimenteren al ruimschoots met het gebruik en het voorschrijven van apps aan patiënten. De arts vervult een belangrijke coachende rol bij de inzet van nieuwe communicatietechnologieën in de zorg en moet in staat zijn de patiënt de juiste weg te wijzen. Smartphones, tablets en apps zijn het nieuwe gereedschap van de arts. Het wordt tijd dat de zorg daar volledig van gaat profiteren om de kwaliteit en toegankelijkheid van de zorg op peil te houden. **Vvaa**

Straks zullen alle artsen 'mobile doctors' zijn

een voorschot op een keurmerk en beschrijven wat je je zou moeten afvragen voordat je een medische app downloadt:

- Wie heeft de app ontwikkeld?
- Wordt de app regelmatig geüpdatet?
- Zijn er referenties en staan de auteurs geregistreerd?
- Is het mogelijk om feedback te geven?
- Is de inhoud door een collega beoordeeld?
- Wordt de app aanbevolen door bijvoorbeeld een (medisch) instituut?
- Welke doelgroep heeft de app? Artsen of patiënten?
- Vraagt de app om de invoer van patiëntgevoelige informatie?